

การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

The Assessment of the Students Moral and Ethics Development Project in Accordance with the Philosophy of Sufficiency Economy in Tessaban 3 (Banbo) school under Kanchanaburi Municipality

Received 7 August 2021

Revised 7 September 2021

Accepted 7 September 2021

สกุณา ปั่นทอง

โรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ)

Sakuna Puntong

Tessaban 3 (Banbo) School

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต ของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการดำเนินโครงการ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง รวมจำนวน 182 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมิน จำนวน 6 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการประเมินสภาพแวดล้อมของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ และคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ และคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ และคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตามประเด็นของโครงการ ดังนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนก่อนและหลังการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า หลังดำเนินโครงการ นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการบริหารโครงการ คณะกรรมการดำเนินโครงการ ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีผลต่อการดำเนินกิจกรรมในโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – ประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด

4.4 ผลการสำรวจ รางวัล เกียรติบัตร หลังจากประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี พบว่า นักเรียน ได้รับรางวัลต่างๆ ที่สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับตนเองและโรงเรียนมากมาย เป็นเพราะว่านักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักเบื้องต้นของศาสนา มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ของตนเอง มีความกตัญญูทวดที่มีพระคุณและสถานศึกษา มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อชื่อเสียงของโรงเรียน ประหยัดรู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย ดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย

คำสำคัญ : หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, คุณธรรมจริยธรรม

Abstract

The research was to assess environment, preliminary factors, process and productivity of project for students according to the Sufficiency Economic Philosophy in Tessaban 3 (Banbo) School under Kanchanaburi Municipality. The sample group consisted of the administrators, the project management committee and the Board of Basic Education Institutions by Purposive Sampling, total of 182 people. The research tools were the 6 sets of assessment form, the using statistics to analyze the data were percentage, mean, standard deviation and t- test.

The results of the study revealed that:

1. The evaluation Environment result of students Moral and Ethics Development Project according to The Philosophy Sufficiency Economy in Tessaban 3 (Banbo) School

under Kanchanaburi Municipality by the opinions of the project management committee and the project found that overall was appropriate at the highest level.

2. The evaluation Preliminary factors result of the student Moral and Ethics Development Project according to the Philosophy Sufficiency Economy in Tessaban 3 (Banbo) School under Kanchanaburi Municipality by the opinions of the project management committee and the project found that overall was appropriate at the highest level.

3. The evaluation process result of the student Moral and Ethics Development Project according to the Philosophy Sufficiency Economy in Tessaban 3 (Banbo) School under Kanchanaburi Municipality by the opinions of the project management committee and the project found that overall was appropriate at the highest level.

4. Productivity of the students Moral and Ethics Development Project according to the Philosophy of Sufficiency Economy in Tessaban 3 (Banbo) School under Kanchanaburi Municipality according to the issue of the project as follows:-

4.1 The results of comparison moral and ethics of students before and after the implementation of the student Moral and Ethics Development Project according to the Philosophy of Sufficiency Economy found that The students' moral and ethics were statistically significantly higher than before the project at the 0.05 level.

4.2 The results of the satisfaction assessment of the project management committee, project committee, teachers, parents and Basic Education Committees affecting the implementation of activities in the project to develop morality and ethics of students according to Philosophy of Sufficiency Economy in Tessaban 3 (Banbo) School under Kanchanaburi Municipality, overall and in each aspect Satisfaction was at the highest level.

4.3 Students grade 4 – 6 were satisfied with the Moral and Ethics Development Project according to the Philosophy of Sufficiency Economy at the highest level.

4.4 From the survey, awards, certificates, they get after evaluating the project to develop morality and ethics of students according to Philosophy of Sufficiency Economy in Tessaban 3 (Banbo) School under Kanchanaburi Municipality, found that they can receive a lot of rewards with many reputations for themselves and their school, because of their discipline, have responsibility and act according to Basic Principles of Religion, being honest one's own duties. Gratitude to benefactors and school benevolence, generosity and sacrifice for the school's reputation, know how to save money on personal and common

things worthwhile , proud to be Thai Appreciate Thai Wisdom, Appreciate Thainess maintain Thainess.

Keywords: Philosophy of Sufficiency Economy, Moral and Ethics

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์บ้านเมืองของประเทศไทยเราน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นวิกฤตทางเศรษฐกิจ ปัญหาความเสื่อมถอยในด้านคุณธรรม จริยธรรมของคน ภาพที่เห็นชัดเจนและเป็นข่าวอยู่ทุกวัน ก็คือ การทุจริตคอร์รัปชัน การก่ออาชญากรรมปล้นชิงทรัพย์ อาชญากรรมทางเพศ ใจร้อน การเสพ และการค้ายาเสพติด ซึ่งแพร่ระบาดในกลุ่มเยาวชนไทย ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา รวมถึงการแต่งกายล่อแหลมที่เป็นมูลเหตุก่อให้เกิดอาชญากรรมทางเพศ การขายบริการ ทางเพศ การทะเลาะวิวาททั้งภายในสถาบันเดียวกันและต่างสถาบัน เหล่านี้เป็นต้น ปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มของเยาวชนดังกล่าว ทุกคนต่างลงความเห็นตรงกันว่า เยาวชนไทยของเราขาดการปลูกฝังในด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างยั่งยืน คือ ไม่เกิดผลที่ถาวรในขณะที่สังคมไทยต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยด้วยการศึกษาไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขเหตุผลดังกล่าวนี้เป็นผลโดยตรงมาจากเรื่องของการปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรม นั้นเอง (สำนักข่าวเด็กและเยาวชน, 2558)

โรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเน้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข คำนึงความสามารถ ความถนัดความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการศึกษาสภาพปัจจุบันร่วมกันกับคณะครู และผู้เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้วยการประชุม สอบถามและการเยี่ยมบ้านนักเรียนรวมทั้งการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนการประเมินด้านคุณธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีข้อบกพร่องในพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามที่โรงเรียนกำหนด ได้แก่ ด้านความมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความกตัญญูกตเวทิต์ ด้านความมีเมตตากรุณา ด้านประหยัด ด้านภูมิใจในความเป็นไทย จากผลการประเมินอาจทำให้นักเรียนไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และได้มีผลกระทบต่อโรงเรียนและตัวนักเรียน ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนตกต่ำ คุณภาพของนักเรียนไม่เป็นที่พึงพอใจ และยังเป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาสังคมตามมาจากปัญหาดังกล่าว ในปีการศึกษา 2562 ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้เป็นอย่างยิ่ง จึงร่วมแรงร่วมใจกันให้ การช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง เพื่อปรับพฤติกรรมของนักเรียนให้ดีขึ้น โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ให้นักเรียนอย่างหลากหลาย และได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2560-2562 โดยกำหนดโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงของนักเรียน ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2562 เพื่อดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนต่อไป

ดังนั้น ในการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จำเป็นจะต้องมีการประเมินและประเมินด้วยวิธีที่เป็นระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยจึงได้วางแผนดำเนินการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ซึ่งได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2562 โดยประยุกต์ใช้แบบจำลองการประเมินโมเดลชิปปี้ (CIPP) ของ Stufflebeam เป็นแนวทางในการประเมินครั้งนี้ โดยประเมินสภาพแวดล้อม (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) ของโครงการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
2. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ประเด็นเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้
  - 4.1 ศึกษาและเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก่อนและหลังการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
  - 4.2 ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
  - 4.3 รางวัล เกียรติบัตรที่ได้รับหลังการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เป็นข้อมูลสารสนเทศในการ

วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาการดำเนินงาน ตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างต่อเนื่อง

2. ผลที่ได้จากการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เป็นความรู้และเป็นข้อมูลสารสนเทศ ที่สามารถนำไปใช้อ้างอิง หรือคิดค้น พัฒนาการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

3. ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) และผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ไปใช้พัฒนางานและเผยแพร่ผลการพัฒนาให้แพร่หลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นคณะกรรมการบริหารโครงการ จำนวน 4 คน คณะกรรมการดำเนินโครงการ เลือจากครูหัวหน้าสายชั้นอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 คน ครู เลือกจากครูประจำชั้นอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 33 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวม 12 ห้องเรียนๆ ละ 5 คน จำนวน 60 คน ผู้ปกครองนักเรียนอนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนละ 2 คน จำนวน 33 ห้องเรียน จำนวน 66 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งสิ้นจำนวน 182 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ได้แก่ แบบประเมิน CIPP Model จำนวน 6 ฉบับ คือ แบบประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการดำเนินโครงการ โดยใช้การทดสอบที (t-test)

ระเบียบวิธีวิจัย

การประเมินครั้งนี้ประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP ของ Stufflebeam (2003) เพื่อประเมินในด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยการศึกษาในรูปแบบ วิธีการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน จากเอกสาร แหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อนำมาวางแผนการดำเนินการ ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 8 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ กิจกรรม

ประชาธิปไตยในโรงเรียน กิจกรรมต่อต้านสารเสพติดในโรงเรียน กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน กิจกรรมสมุนไพรรักษาโรค ผักสวนครัวเราทำได้ กิจกรรมประหยัดอดออม กิจกรรมร้านค้าสหกรณ์โรงเรียน และกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพกายสุขภาพจิต

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินสภาพแวดล้อมของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการและคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการและคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการและคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตามประเด็นของโครงการ ดังนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนก่อนและหลังการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า หลังดำเนินโครงการ นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการบริหารโครงการ คณะกรรมการดำเนินโครงการ ครู นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – ประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล – ประถมศึกษา ปีที่ 6 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีผลต่อการดำเนินกิจกรรมในโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียนนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน และขยายผลสู่ชุมชนได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนโดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจด้านกระบวนการและทักษะ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมประหยัดอดออมระดับมากที่สุด และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – ประถมศึกษาปีที่ 6 มีความ

พึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 ผลการสำรวจ รางวัล เกียรติบัตร หลังจากประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี พบว่า นักเรียน ได้รับรางวัลต่างๆ ที่สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับตนเองและโรงเรียนมากมาย เป็นเพราะว่านักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักเบื้องต้นของศาสนา มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ของตนเอง มีความกตัญญูทักท้วงผู้มีพระคุณและสถานศึกษา มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อชื่อเสียงของโรงเรียน ประหยัดรู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย ดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย

อภิปรายผล

1. ผลการประเมินสภาพแวดล้อมของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ คณะกรรมการดำเนินโครงการ โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการดำเนินการตามโครงการ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบายของกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เทศบาลเมืองกาญจนบุรี และของโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานตามโครงการ ผลการประเมินสอดคล้องกับผลการประเมินของ อนุญา ทาระธรรม (2559) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนวัดเนินหินแร่ (เหมยากรนุสรณ์) ผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อมของโครงการ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ พบว่า ในภาพรวม มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มะรี เป็งสิทธิ์ (2555) ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนไอยราอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 3 ได้ประเมินสภาพแวดล้อมของโครงการมีความสอดคล้องโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ คณะกรรมการดำเนินโครงการ โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนและหน่วยงานต่างๆ ได้ร่วมแรงร่วมใจกันในการพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งในการดำเนินงานครั้งนี้โรงเรียนได้รับการสนับสนุนด้านปัจจัยเบื้องต้นเป็นอย่างดี ทั้งด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทำให้ระดับการประเมินด้านปัจจัยอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณศรี เหลืองธานี (2552, หน้า 119-121) ที่ได้ประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนคลองบางโพธิ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2552 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model พบว่า การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา

และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความเห็นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการประเมินของ วีระ ใจแสน (2552, หน้า 117-119) ที่ทำการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนของโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2552 ด้านปัจจัยพื้นฐานของโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีความเห็นอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ คณะกรรมการดำเนินโครงการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การดำเนินงานตามโครงการ เกิดจากการยอมรับของบุคลากรในการต้องการที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จึงทำให้เกิดสภาพการดำเนินงานที่มีความร่วมแรงร่วมใจกันอย่างเต็มที่จากทุกฝ่าย และฝ่ายบริหารยังได้มีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างขวัญและกำลังใจจากการดำเนินงานเป็นอย่างดี มีความสามัคคี และสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ อนุญญา ทาระธรรม (2559) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนวัดเนินหินแร่ (เหมยการนุสรณ์) ด้านกระบวนการดำเนินงานผลการประเมิน พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของประยูทธ มะลิงาม (2552, หน้า 132-133) ที่ได้ศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ด้านกระบวนการ (process) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน นักเรียนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

4. การประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ผู้วิจัยขออภิปรายในประเด็นตามรายด้าน ดังนี้

4.1 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนก่อนและหลังการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า หลังดำเนินโครงการ นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ให้ความร่วมมือ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน และร่วมเป็นวิทยากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของเรา และการดำเนินงานตามโครงการมีกิจกรรมที่หลากหลาย ในการร่วมกิจกรรมทำให้ได้ผลลัพธ์ที่ทำให้นักเรียนเป็นคนที่มีคุณธรรมจริยธรรมมากยิ่งขึ้น ครูสามารถบูรณาการเข้าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ นอกจากนี้โรงเรียนยังได้จัดกิจกรรมฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 8 ฐาน ให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม จัดแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียน และครูได้นำนวัตกรรม เทคนิคต่างๆ ตลอดจนรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และยังได้วัดผลประเมินที่สอดคล้องในการเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพิศ เกิดนวล (2557) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านไม้งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้แก่ โรงเรียนควรพัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่พบจากการสนทนากลุ่ม คือ การมีจิตสำนึกที่ดีและความไม่ใฝ่ศึกษา เปิดโอกาสให้ท้องถิ่น ชุมชน ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม/โครงการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมโครงการระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากร รวมทั้งชุมชนเพื่อจะได้ดำเนินงานไปได้อย่างชัดเจนและเป็นแนวทางเดียวกัน มีการประเมินโครงการตั้งแต่ก่อน ระหว่าง และเมื่อโครงการเสร็จสิ้น ดำเนินงานกิจกรรมโครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีผลต่อการดำเนินกิจกรรมในโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ คณะกรรมการดำเนินโครงการ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า คณะกรรมการบริหารโครงการ คณะกรรมการดำเนินโครงการ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ครูยังได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ฝ่ายบริหารก็ได้พัฒนารูปแบบการบริหารที่เป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ มีความร่วมมือ เกิดความสามัคคีขึ้นในหน่วยงาน และผู้ปกครองก็มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาของโรงเรียน พอใจที่บุตรหลานมีการพัฒนามากขึ้น ซึ่งผลการประเมินสอดคล้องกับ ไชยพร เรืองแท้ (2556) ได้ศึกษาบทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับมาก ด้านอยู่อย่างพอเพียงพบว่า บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนศรีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 หน่วยศึกษานิเทศก์ กองการศึกษาเทศบาลเมืองกาญจนบุรี โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ควรเผยแพร่ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อผู้บริหารและครูได้นำผลการประเมินโครงการไปบูรณาการประยุกต์ใช้สำหรับการพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 ผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เป็นที่น่าพึงพอใจ แต่ยังมีคุณธรรม ที่จะต้องพัฒนา คือ คุณธรรมด้านความกตัญญู คุณธรรมด้านความมีวินัย ความอดทน ขยันหมั่นเพียร

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ เพื่อส่วนรวมและคุณธรรมด้านความมีน้ำใจ ที่ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ควรจะกำกับติดตาม ให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มที่และสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบอื่น เช่น รูปแบบการประเมินของ Rokort J. Hammond เพราะเป็นรูปแบบที่มีโครงสร้างการประเมินที่ละเอียด เนื่องจากมีมิติในการประเมินครอบคลุมมิติ การสอน มิติสถาบัน และมิติพฤติกรรม

2.2 ควรมีการประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นด้านผลลัพธ์ (Product) และผลกระทบ (Impact) ของการดำเนินโครงการเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ไชยพร เรืองแท้. (2556). บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ประยุทธ์ มะลิงาม. (2552). การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- มะรี เป็งลิ้มะ. (2555). พัฒนาสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนไอยรานุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- วีระ ใจแสน. (2552). ประเมินผลโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนวัดบางขุนไทร (มดุงวิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมพิศ เกิดนวล. (2557). แนวทางพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านไม้งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานข่าวเด็กและเยาวชน. (2558). ปัญหาพฤติกรรมในเด็กและเยาวชน ส่งผลให้ความเป็นไทยเริ่มเสื่อมคลาย. ค้นจาก https://http://www.acu.ac.th/html_edu/cgibin/acu/main_php/print_informed.php?id_count_inform=2742
- อนัญญา ทาระธรรม. (2559). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนวัดเนินหินแร่(เหมยากรนุสรณ์). สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

ประถมศึกษานครนายก. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ.

อรุณศรี เหลืองธานี. (2552). ประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียน
คลองบางโพธิ์ จังหวัดปทุมธานี. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ.

Stufflebeam, D. L. (2003). *The CIPPiest model for evaluation*. Michigan: Western Michigan
University.